

Ticaret Borsası İştiraki Olan Şirketin Aracılık Faaliyetlerinin KDV den İstisna Olup Olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	37009108-130[17-2014/1050]-20
Tarih	06.02.2015

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KONYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MÜKELLEF HİZMETLERİ GELİR GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 37009108-130[17-2014/1050]-20

06/02/2015

Konu : Ticaret Borsası İştiraki Olan Şirketin Aracılık Faaliyetlerinin KDV den İstisna Olup Olmadığı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, 6/12/2013 tarih ve 28843 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Ticaret Borsalarında Alım Satım Yapan Aracılar Hakkında Yönetmelik" kapsamında faaliyet göstermek amacıyla kurulan ... Ticaret Borsası iştiraki olan Şirketinizin söz konusu Yönetmelik kapsamında gerçekleştireceği aracılık faaliyetlerinin Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 17/4-t maddesinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I- KDV Kanunu Yönünden:

3065 sayılı KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin; 1/3-d maddesinde, müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar ile 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, senedin temsil ettiği ürünü depodan çekecek olanlara tesliminin KDV'ye tabi olduğu,

13/ğ maddesinde, 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, ürün ihtisas borsaları ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığından ürün senedi alım-satımı konusunda izin alan ticaret borsaları aracılığıyla ilk tesliminin, 17/4-t maddesinde ise; 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin, 1 inci maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinin (d) alt bendi ile 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendinde belirtilen işlemler hariç olmak üzere, ürün ihtisas borsaları ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığından ürün senedi alım-satımı konusunda izin alan ticaret borsaları aracılığıyla teslimlerinin (bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz.) KDV den istisna olduğu

hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 5904 sayılı Kanunun (Gelir Vergisi ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun) 3 üncü maddesi ile KDV Kanununda değişiklik ve eklemeler yapılmış olup yapılan değişiklik ve eklemelerin gerekçesinde; tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Diğer taraftan, lisanslı depoculuk kapsamındaki işlemlere ilişkin ayrıntılı açıklamalara 26/4/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KDV Genel Uygulama Tebliğinin (II/F.4.18.) bölümünde yer verilmiştir.

Söz konusu hüküm ve açıklamalara göre, ticaret borsalarında işlem gören ürünlerin alım satımında alıcı ve satıcıları bir araya getirmek amacıyla kurulan Şirketinizin aracılık faaliyetlerinin, Kanunun 17/4-t maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamakta olup, genel hükümler çerçevesinde KDV'ye tabi olacaktır.

II- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Yönünden:

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların

topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir." hükmü, aynı maddenin 6009 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değişik üçüncü fıkrasında, "90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas işstıgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar." hükmü yer almaktadır. Aynı Kanunun 30 uncu maddesinde ise, BSMV'yi banka, banker ve sigorta şirketlerinin ödeyeceğı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B-2- 6802 Sayılı Kanunun 28 inci Maddesinin İkinci Fıkrasında Belirtilen Muamele ve Hizmetleri Esas İşstıgal Konusu Olarak Yapanlar" başlıklı bölümünde; "...Esas itibariyle 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, ilgili kanunlar uyarınca verilen yetki veya izin ile yapılabilecek işlemlerdir.

Emeklilik yatırım fonları, menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıkları, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, vadeli işlem aracılık şirketleri ile merkezi kayıt kuruluşu ve vadeli işlem ve opsiyon borsası gibi kuruluşlar, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 32 nci maddesinin verdiği yetki ve izin çerçevesinde menkul kıymetlere ilişkin işlemleri esas faaliyet konusu olarak yapmaktadırlar. Bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri BSMV ye tabi olacaktır.

....

Buna göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri esas işstıgal konusu olarak yapanlar, bu işlemleri ilgili kanunlarla yetkilendirilmek veya izin verilmek suretiyle yürüten kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri "esas işstıgal konusu" olarak BSMV ye tabi olacak, bunlar dışındakilerin aynı fıkrada belirtilen işlemleri "esas işstıgal konusu" olmadığından KDV ye tabi olacaktır...." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan, 01/06/2004 tarihli ve 25479 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanununun "Ticaret borsaları" başlıklı 28 inci maddesinde, "Ticaret borsaları, bu Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilanı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır. Kambiyo ve kıymetli madenlerle ilgili borsalar bu Kanun kapsamı dışındadır." hükmü ile "Borsaya tabi maddeler ve alım satımları" başlıklı 45 inci maddesinde, "Ticaret borsalarında yeterli arz ve talebi bulunan, dayanıklı ve stoklanabilir nitelikteki misli mallar, numune veya tipler üzerinden toptan alınıp satılır. Tipi tespit edilmemiş olan mallarla misliyattan olup yerel ihtiyaçları karşılayan maddeler ile canlı veya kesilmiş hayvanlar da borsaya tâbi maddeler arasına alınabilir. Döviz ve kıymetli madenler bu Kanun kapsamı dışındadır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen hüküm ve açıklamalara göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemlerden herhangi birini (menkul kıymet alım satım, alım satımına aracılık...) esas iştiğal konusu olarak yapanlar banker kapsamında BSMV mükellefidir. Ancak, anılan şirketin söz konusu Yönetmelik ve 5174 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştireceği aracılık faaliyetleri ticari malların alım satımına ilişkin olup, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler kapsamında olmadığından BSMV'nin konusuna girmemektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026